

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХНУРЕ

Голова Вченої ради

_____ Ігор РУБАН

(протокол від 28.01.2021 р. № 1

зі змінами

протокол від 04.02.2025 р. № 2)

Введено в дію

наказ ХНУРЕ від 02.02.2021 р. № 50

зі змінами

наказ ХНУРЕ від 05.02.2025 р. № 44

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

Харків 2025

ЗМІСТ

1 Політика академічної доброчесності.....	3
2 Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноуніверситетському та факультетському рівнях.....	5
3 Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності університету	6
4 Порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату	9
5 Відповідальність за порушення академічної доброчесності.....	12
Додаток 1 Кодекс честі викладача Харківського національного університету радіоелектроніки.....	14
Додаток 2 Кодекс честі здобувача освіти Харківського національного університету радіоелектроніки.....	15
Додаток 3 Декларація про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками Харківського національного університету радіоелектроніки.....	17
Додаток 4 Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Харківського національного університету радіоелектроніки.....	19

1 ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність є однією з важливіших засад освітньої та наукової діяльності Харківського національного університету радіоелектроніки (далі – Університету), та являє собою сукупність етичних принципів та визначених Законом України "Про освіту", Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Політика академічної доброчесності в Університеті базується на низці заходів щодо формування, пропагування та застосування принципів академічної доброчесності, а також попередження їх порушень. Ці заходи охоплюють:

1.1 Створення дієвої системи управління процесом дотримання академічної доброчесності в освітній діяльності Університету, інформування здобувачів вищої освіти і співробітників про неприпустимість порушення академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявів академічної недоброчесності.

1.2 Діяльність Ради з якості ХНУРЕ, групи сприяння академічної доброчесності та відповідних підрозділів університету щодо дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітній та науковій діяльності Університету.

1.3 Формування та реалізація заходів щодо попередження порушень академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності.

1.4 Просвітницька робота з навчання принципам академічної доброчесності учасників освітньо-наукового процесу, зокрема здобувачів освіти належному академічному письму.

1.5 Формування мотивації здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників до дотримання академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти є обов'язковою вимогою Закону «Про освіту» [1]. Поряд з основними положеннями статті 42 «Академічна доброчесність» Закону в Університеті діють наступні доповнення:

а) щодо дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та науковими працівниками:

- повага прав і свобод здобувачів вищої освіти та колег відповідно до норм українського та міжнародного законодавств, професійної етики та суспільної моралі;

- незалежність професійної діяльності від участі в політичних партіях, громадських і релігійних організаціях;

- використання в освітній або дослідницькій діяльності лише достовірних джерел інформації;

- запобігання порушень авторського права на основі приватного інтересу або конфлікту інтересів;
- навчання здобувачів вищої освіти цінностям доброчесності і належному академічному письму;
- обов'язкове поточне надання інформації про свою освітню та наукову діяльність в систему «Довіра»;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти згідно з відповідним розділом робочої програми дисципліни/силабусу або іншими нормативними документами Університету;
- надання достовірної інформації за результатами проходження контрольних точок щодо готовності до сесії здобувачів вищої освіти в електронний журнал інформаційно-аналітичної системи «Університет»;
- оцінювання екзаменаційною комісією/спеціалізованою (разовою) вченою радою кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти з урахуванням рівня плагіату в роботі;

б) щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- повага до працівників Університету щодо виконання ними повноважень в освітньо-науковому процесі;
- взаємоповага прав і свобод здобувачами вищої освіти;
- обов'язкове опанування компетентностей з академічного письма;
- активна участь у публічних обговореннях результатів своєї навчальної та наукової діяльності (семінари, конференції, тощо) з урахуванням фахової перевірки самостійності та достовірності отриманих результатів.

1.6 Встановлення та реалізація процедур перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату.

1.7 Визначення відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та здійснення процедур їх реалізації.

1.8 Неухильне дотримання викладачами та здобувачами вищої освіти відповідних Кодексів честі.

1.9 Підписання здобувачами освіти, науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками університету Декларацій про дотримання принципів академічної доброчесності.

1.10 Дане Положення розроблено на підставі та у відповідності до:

1. Закону України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту».
2. Закону України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту».
3. Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII
4. Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII
5. Листа Міністерства освіти і науки України керівникам закладів вищої освіти від 23.10.2018 № 1/9-650. «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти».

6. «Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності», затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року. Протокол № 11.

2 УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ТА ФАКУЛЬТЕТСЬКОМУ РІВНЯХ

2.1 Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності на загальноуніверситетському рівні здійснює проректор з інноваційно-корпоративної роботи та адміністрування.

2.2 У безпосередньому підпорядкуванні проректора з інноваційно-корпоративної роботи та адміністрування знаходиться група сприяння академічній доброчесності (далі - Група). Головна мета діяльності Групи - сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності університету. Завдання, функції, порядок організації роботи Групи, її структура, порядок взаємодії Групи з іншими підрозділами університету, відповідні права та зобов'язання, відповідальність Групи визначаються окремим положенням.

2.3 Вирішення основних завдань та виконання функцій здійснюються Групою спільно з підрозділами університету відповідно до напрямку їх діяльності.

2.4 Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності в освітній діяльності університету, інформування здобувачів вищої освіти і співробітників університету про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється:

– в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на першому та другому рівнях — навчальним відділом, навчально-методичним відділом, відділом ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

– в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на третьому рівні - відділом аспірантури та докторантури.

2.5 Управління процесом дотримання доброчесності при реалізації всіх напрямів наукової діяльності здійснює проректор з наукової роботи (в частині захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів – спільно з відділом аспірантури та докторантури). Контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам

академічної недоброчесності при здійсненні окремих напрямів наукової діяльності проводиться:

- в частині діяльності наукових журналів університету – науково-дослідною частиною та головними редакторами журналів;
- в частині проведення університетських заходів наукового, науково-методичного і іншого спрямування (конференції, семінари тощо) – науково-дослідною частиною та головами організаційних комітетів заходів;
- в частині проведення захистів дисертацій на здобуття наукових ступенів – головами спеціалізованих вчених рад;
- в частині захисту прав інтелектуальної власності – науково-дослідною частиною;
- в частині виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевих бюджетів – науково-дослідною частиною та науковими керівниками науково-дослідних робіт.

2.6 Загальне управління процесом дотримання академічної доброчесності на факультетах здійснюють декани факультетів, в тому числі:

- з питань дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі та пов'язаних з ним інших питань (окрім наукової діяльності) – заступник декана з навчально-методичної роботи;
- з питань академічної доброчесності в науковій діяльності – заступник декана з наукової роботи.

2.7 Популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності проводиться студентським сенатом та студентською профспілкою університету, радою молодих вчених університету.

2.8 Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється науковою бібліотекою університету.

3 ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- застосування норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавством та політикою Університету норм академічної доброчесності;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову, науково-педагогічну та творчу діяльність;

- здійснення наукових та навчально-методичних публікацій у співавторстві виключно особами, які брали активну кваліфіковану участь у дослідженні та їх написанні;

- публікацію результатів своєї науково-педагогічної діяльності у виданнях та провідних видавництвах, які забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти, об'єктивне оцінювання результатів навчання;

- запобігання проявам академічної недоброчесності з боку осіб, що залучені до освітньо-наукового процесу, повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим та уповноваженим ректором Університету особам.

3.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- недопущення використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених під час оцінювання результатів навчання, створення атмосфери протидії списуванню;

- опанування навичок з академічного письма;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової та творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- недопущення та запобігання спроб пропозиції учасникам освітнього процесу будь-яких благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим та уповноваженим ректором Університету особам.

3.3 Заходи з попередження можливих випадків проявів академічної недоброчесності в освітньо-науковій діяльності Університету ґрунтуються на принципах академічної доброчесності, і включають:

3.3.1 Обов'язкове ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно – правовими актами та нормативними документами Університету:

- Закон України «Про освіту» ст. 42.;

- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Харківського національного університету радіоелектроніки;
- Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Харківського національного університету радіоелектроніки;
- Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ;
- Положення про протидію академічному плагіату в ХНУРЕ;
- Положення про атестаційну роботу здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні (п.3);
- Антикорупційна програма ХНУРЕ.

3.3.2 Обов'язкове роз'яснення здобувачам вищої освіти перших курсів на всіх рівнях освіти важливості дотримання норм та правил академічної доброчесності з урахуванням специфіки кожного рівня.

3.3.3 Популяризація принципів академічної доброчесності шляхом проведення відповідних лекцій, презентацій, тренінгів, семінарів із запрошенням авторитетних фахівців, обміном досвідом, самоосвіта викладачів, розповсюдження методичних, рекламних матеріалів щодо норм та правил академічної доброчесності.

3.3.4 Сприяння опануванню здобувачами освіти навичок з академічного письма, зокрема завдяки освоєнню освітньої компоненти «Основи академічного письма» та шляхом їх залучення до написання письмових робіт, наукових робіт та публікацій відповідно до наукових досліджень кафедр, участі у наукових та міжнародних проектах, тощо.

3.3.5 Удосконалення компетентностей з академічного письма педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників Університету шляхом власного освоєння відповідного інструментарію та методик, популяризації академічної доброчесності під час проведення занять, формування завдань до курсових та атестаційних робіт з урахуванням особливостей їх виконання здобувачами вищої освіти на основі творчого підходу, написання та видання навчально-методичної літератури, наукових публікацій та проектів, роботи з відповідними джерелами.

3.3.6 Удосконалення протягом навчання компетентностей здобувачів освіти із академічної доброчесності шляхом додержання етичних норм та правил самостійного творчого навчання в професійній галузі.

3.3.7 Впровадження прозорої, зрозумілої системи оцінювання й перевірки на плагіат за допомогою програмного забезпечення письмових та атестаційних робіт здобувачів освіти з дотриманням принципів академічної доброчесності.

3.3.8 Встановлення чітких вимог та процедур підсумкової атестації здобувачів освіти, діяльності екзаменаційних комісій та спеціалізованих вчених рад.

3.3.9 Удосконалення інструментарію контролю додержання академічної доброчесності у освітній і науковій діяльності Університету, зокрема

здійснення анкетування учасників наукового та освітнього процесів на предмет порушень академічної доброчесності; обов'язкова перевірка наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

3.3.10 Регламентування та роз'яснення учасникам освітньо-наукового процесу основних видів відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності, впровадження процедур встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності; процедур прийняття рішень та апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

3.3.11 Розміщення в інституційному репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов'язковому порядку після їх захисту), наукових та методичних робіт співробітників закладу вищої освіти для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

3.3.12 Формування атмосфери доброчесності в Університеті, шляхом поширення типових практик для учасників освітнього процесу, формування відповідних компетентностей та підписання Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності.

4 ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНИХ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ, НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ТА НАУКОВИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1 Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають:

- навчальні (курсіві роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (проекти) роботи першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, які на етапі подання роботи до захисту перевіряються безпосередньо керівником навчальної/кваліфікаційної роботи або відповідальними на кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється);

- науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (дистанційні курси, масові відкриті он-лайн курси тощо), які на етапі рецензування перевіряються відповідальними на кожній кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку;

- наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, далі – конференцій), дисертації/кваліфікаційні роботи третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, які на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу,

в оргкомітет конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи) перевіряються відповідальним секретарем наукового журналу (відповідальним секретарем конференції, секретарем спеціалізованої вченої ради) або іншими особами, що призначаються розпорядженням головного редактора наукового журналу (голови організаційного комітету конференції, голови спеціалізованої вченої ради, декана факультету або завідувача кафедри) відповідно до типу роботи;

– заключні звіти за результатами виконання науково-дослідної роботи (НДР), які перед поданням на затвердження до Науково-дослідної частини (НДЧ) Університету перевіряються науковим керівником НДР або іншими особами, що можуть призначатися розпорядженням проректора з наукової роботи.

Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передусе всім іншим процедурам розгляду.

4.2 Перевірка всіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів (далі – програми), які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

4.3 Програми можуть знаходитись у відкритому доступі або надаватись Університету компаніями-розробниками на платній чи безоплатній основі. При цьому для підвищення об'єктивності перевірки для науково-методичних робіт, монографій, електронних творів і наукових робіт рекомендовано застосування принаймні двох програм. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, ілюстрацій тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

4.4 Алгоритм перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату за допомогою програми та аналізу результатів перевірки визначаються окремими Інструкціями.

4.5 У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

4.6 Доцільність більш детального аналізу роботи визначає особа, відповідальна за перевірку. За необхідності для детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:

– для навчальних та кваліфікаційних робіт першого бакалаврського та другого магістерського рівня освіти, науково-методичних робіт, монографій, електронних творів – з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі, за розпорядженням завідуючого кафедрою. За необхідності до складу комісії залучаються представники інших кафедр університету, представники кафедр інших університетів;

– для наукових робіт – з числа членів редакційної колегії за розпорядженням головного редактора наукового журналу, з числа членів організаційного комітету за розпорядженням голови організаційного комітету конференції, з числа членів спеціалізованої вченої ради за розпорядженням голови спеціалізованої вченої ради, з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі за розпорядженням декана факультету або завідувача кафедри (залежно від типу роботи);

– для заключних звітів за результатами виконання НДР – з числа провідних вчених університету із відповідної галузі знань або наукового напрямку.

4.7 Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині роботи, яка не описує безпосереднє авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку. Причини повернення роботи зазначаються у протоколі перевірки. Після виправлення всіх зауважень відповідальний за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) проводить повторний детальний аналіз роботи та, у разі позитивного рішення (залежно від типу роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.

4.8 Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату та порушень академічної доброчесності, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається уповноваженою особою або групою з академічної доброчесності. У разі виявлення зазначених вище фактів при перевірці заключних звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт вони рекомендуються для обов'язкового доопрацювання авторським колективом (без надання додаткового фінансування).

4.9 У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб або незгоди автора (авторів) роботи з результатами перевірки процедура подання та розгляду апеляції аналогічна тій, що зазначена описаній у розділі «Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та її порушення» визначається пунктом 5.6 даного Положення.

5 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1 Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності в ХНУРЕ встановлюється законами України та іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням, внутрішніми документами Університету.

5.2 За порушення академічної доброчесності наукові та науково-педагогічні працівники університету можуть бути притягнені до такої відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- заборона включати праці, де виявлено ознаки академічної недоброчесності у перелік науково-методичних праць;
- виключення з дорадчих та керівних органів, обмеження права на участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів;
- попередження;
- доопрацювання критеріїв оцінювання для запобігання подальшій невизначеності щодо об'єктивності оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- настання адміністративної та кримінальної відповідальності у разі наявності обставин, що відповідають нормам діючого законодавства України;
- звільнення.

5.3 У разі порушення академічної доброчесності здобувачами освіти університету вони можуть бути притягнені до такої відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо) та/або зниження оцінки за відповідний освітній компонент;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання;
- усне чи письмове повідомлення юридичної або фізичної особи, яка здійснює оплату за навчання, про факт порушення;
- усне зауваження від викладача або уповноваженого представника адміністрації;

- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених закладом вищої освіти.

5.4. Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію університету, інституту (факультету), кафедри, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);
- інших обставин вчинення порушення.

5.5 Окремі дії, щодо порушення академічної доброчесності (факти плагіату, корупційні дії тощо) та відповідальність за такі дії регулюються також іншими нормативно-правовими документами щодо діяльності Університету. У разі повторного порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу заходи щодо порушників можуть посилюватися.

5.6 Відповідальність за порушення академічної доброчесності може наставати незалежно від відповідальності за інші порушення.

5.7 Особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію у разі незгоди з рішенням щодо притягнення до академічної відповідальності. Апеляція подається особисто порушником на ім'я ректора у десятиденний термін. Розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом ректора.

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб розгляд апеляції здійснюється за наказом ректора університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами. Апеляція розглядається у тижневий термін, якщо інший не встановлено наказом. Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд ректору (або уповноваженій ним особі) для прийняття остаточного рішення.

Додаток 1

КОДЕКС ЧЕСТІ ВИКЛАДАЧА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Основу Кодексу честі викладача становлять вимоги Конституції України, чинного законодавства України, моральні традиції українського народу, а також базові міжнародні стандарти.

Кодекс честі викладача Харківського національного університету радіоелектроніки визначає принципи професійної діяльності викладачів університету, стандарти їхньої поведінки та ділової етики у стосунках з колегами, здобувачами освіти, науковцями, представниками інших закладів освіти та освітянської спільноти загалом; встановлює межі особистої відповідальності викладача університету як центральної постаті всього освітнього і виховного процесу, як Педагога, Науковця, Вихователя.

Кодекс честі викладача ХНУРЕ має за мету підтримання високих етичних стандартів професійної діяльності, таких як педагогічна майстерність, індивідуальність, наявність творчого потенціалу, конкурентоздатність, комунікабельність, почуття гумору, доброзичливість, варіативність, толерантність, інтелігентність, чесність та ін. Кодекс не є точним алгоритмом поведінки у всіх можливих ситуаціях викладацької діяльності, він лише встановлює загальну систему цінностей. Наслідком недотримання принципів, норм і правил, декларованих даним Кодексом, можуть бути моральні та академічні санкції, аж до виключення з членів колективу університету.

Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин викладачами передбачає:

- постійне вдосконалення власного професійного та культурного рівня, прояв любові до університету, прикладної радіоелектроніки та інформаційних технологій : *«пам'ятаймо рідну Альма-матір»;*

- сумлінне та на високому професійному рівні проведення кожного заняття, підтримка ділової репутації університету, формування його високого іміджу у професійній діяльності, міжнародній освітянській спільноті: *«хто працює у ХНУРЕ – у того багато є»;*

- запобігання одержанню особистої користі за рахунок здобувачів освіти та колег, сумлінна праця на благо університету: *«хто працює у ХНУРЕ – хабаря той не бере»;*

- прояв турботи щодо збереження, збагачення науково-педагогічного надбання та впровадження наукових досягнень й прогресивних інформаційних технологій в університеті та за його межами: *«кинь всі думки про старе – думай тільки про ХНУРЕ»;*

- відчуття моральної відповідальності за оперативність, повноту та об'єктивність надання інформації про власну діяльність, усвідомлення персонального обов'язку за якість своєї діяльності, пам'ятаючи, що

сформувати творчу особистість може лише творча особистість – *«викладач – новатор, фахівець своєї справи: повинен добре викладати і за це відповідати»*;

– участь у проведенні виховної роботи зі студентами та аспірантами, виховування у них потреби у здоровому способі життя, престижності зміцнення здоров'я, почуття патріотизму, високої культури та духовності: *«любить Україну – вона в нас єдина»*;

– обізнаність особливостями, характерами студентів та аспірантів, їх соціального та сімейного стану, інтересами й покликанням, урахування цього в індивідуальній роботі з ними: *«...обійміть же, брати мої, найменшого брата...»*;

– доведення особистим прикладом здобувачам освіти необхідності дотримання правил трудової і навчальної дисципліни, дбайливого відношення до майна університету, поважного ставлення до колег: *«усміхайтесь люди як в добрій родині»*;

– проведення відкритого, широкого інформування про свою діяльність на наукових семінарах і конференціях: *«кожен знає про ХНУРЕ і за приклад нас бере»*.

Додаток 2

КОДЕКС ЧЕСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Діяльність здобувачів освіти, які обрали Харківський національний університет радіоелектроніки та стали невід'ємною часткою університетської спільноти, спрямована на створення разом із співробітниками університету позитивного, сприятливого й добродесного освітнього і наукового середовища, в якому затвердженні принципи та фундаментальні цінності академічної добродесності та етики академічних взаємовідносин, сформована нульова толерантність та механізми протидії будь-яким проявам академічної недобродесності.

Основні цінності, на які спираються здобувачі освіти:

– чесність, порядність та законність – дотримання законів України, відданість моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр та недопускають проявів академічної недобродесності та порушень норм етичної поведінки під час власної діяльності;

– правдивість, прозорість та відкритість – прагнення до істини, надання правдивої інформації про власну діяльність;

– повага та довіра до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітньо-наукового процесу, впевненість в чесності один одного, можливість покластися один на одного;

– справедливість та неупереджено однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, послідовне відстоювання гідної поведінки та ідей;

- самовдосконалення та вдосконалення через власний розвиток;
- вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, сумлінно виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки.

Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувачами освіти передбачає:

- дотримання законів України, статуту та правил внутрішнього розпорядку університету;
- набуття програмних компетентностей із дотриманням принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, виключення можливості створення умов для отримання неконкурентних переваг;
- досконале опанування теоретичних знань, практичних навичок і сучасних методів досліджень за обраною спеціальністю, компетентностей з академічного письма;
- виконання індивідуального графіку навчання та вимог навчального плану;
- власне самостійне виконання навчальних, контрольних, екзаменційних та атестаційних завдань, а також протидія проявам використання чужих результатів як своїх іншими здобувачами освіти;
- коректне посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- збереження майна університету, підтримання порядку у навчальних приміщеннях та гуртожитках;
- дотримання корпоративної культури, повага до науково-педагогічних працівників та інших співробітників університету, дотримання етичних правил в спілкуванні з ними;
- протидію спробам надання учасникам освітнього процесу, будь-яких благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди;
- удосконалення свого фізичного стану, зміцнення здоров'я, дотримання правил особистої гігієни;
- діяльність у ситуаціях під час навчання, проведення наукових досліджень, участі в соціальному житті університету із позицій академічної доброчесності та етичних взаємовідносин;
- прагнення погоджувати свої дії з урахуванням проблем навколишнього середовища, усвідомлення їх актуальності для людства, своєї країни та рідного краю;
- самоконтроль своїх почуттів і реакцій, вміння керувати своєю поведінкою;
- вміння давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та етичними нормами;
- оцінювання людської поведінки спираючись на норми академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

- зміцнення родинного мікроклімату, шанування сімейних традицій, доброзичливе ставлення один до одного;
- усвідомлення, що студентський вік – це період активного оволодіння повним комплексом соціальних ролей, час пошуку відповідей на різні запитання.

Додаток 3
ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИМИ, НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИМИ ТА НАУКОВИМИ ПРАЦІВНИКАМИ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Я, _____
 (посада, кафедра/підрозділ)

Харківського національного університету радіоелектроніки (далі Університет)

_____ (прізвище, імя, по-батькові)

підписую цю декларацію з розумінням того, що я є учасником освітньо-наукового процесу в Університеті, усвідомлюю, що академічна доброчесність – це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти та фундаментальна етична цінність, необхідна передумова формування репутації Університету та успішної професійної діяльності його колективу та випускників.

Заявляю, що у своїй діяльності буду дотримуватись основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

У зв'язку з цим зобов'язуюсь:

- дотримуватися норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавством та політикою Університету норм академічної доброчесності;

- надавати достовірну інформацію про власну науково-педагогічну (педагогічну) та наукову діяльність, її результати, методики і результати досліджень, джерела використаної інформації, професійну публікаційну активність;

- дотримуватись належного оформлення цитат і посилань на джерела інформації, що використовую у своїй науковій та навчально-методичній публікаційній діяльності, не допускати оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів та навчально-методичних праць як нових;

- запобігати з одного боку приписуванню співавторства особам, які не брали кваліфікованої участі у дослідженні та підготовці публікації та з іншого

боку – не включенню до співавторів осіб, які брали активну кваліфіковану участь у дослідженні та підготовці публікації;

– обирати для публікації результатів своєї науково-педагогічної діяльності видання та провідні видавництва, які забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності;

– сприяти упровадженню принципів академічної доброчесності в освітньому, науковому середовищі Університету, популяризувати ці принципи серед здобувачів вищої освіти, співробітників університету та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та співпраця в межах освітньо-наукової та організаційної діяльності;

– опановувати інструментарій, методики та здійснювати контроль, за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти, навчати їх належному академічному письму, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти;

– запобігати проявам академічної недоброчесності з боку осіб, що залучені до освітньо-наукового процесу, негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим та уповноваженим ректором Університету особам;

– протидіяти наданню (отриманню) учасником освітнього процесу будь-яких благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– об'єктивно та неупереджено виконувати свої посадові обов'язки.

Усвідомлюю, що відповідно до чинного законодавства буду нести академічну та /або інші види відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних відносин.

(дата)

_____ (_____)

(підпис, ПІБ)

Додаток 4
ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Я, _____ ,
 (ПІБ)

студент групи _____ факультету _____
 як здобувач вищої освіти Харківського національного університету
 радіоелектроніки (далі Університет),

підписуючи цю декларацію, розумію, що я – учасник освітньо-наукового процесу в Університеті, а академічна доброчесність – це інструмент забезпечення якості вищої освіти, фундаментальна етична цінність і необхідна передумова формування репутації Університету та усіх учасників освітнього процесу.

Заявляю, що під час освітнього процесу, науковій та творчій діяльності буду дотримуватись основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

У зв'язку з цим зобов'язуюсь:

– дотримуватися норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та норм академічної доброчесності визначених законодавством та політикою Університету;

– надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;

– дотримуватись належного оформлення цитат та джерел інформації, що використовую під час освітнього процесу та у своїй науковій, публікаційній діяльності;

– самостійно виконувати завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

– дотримуватись корпоративної культури й поважати інших учасників освітнього процесу;

– перешкоджати проявам академічної недоброчесності серед здобувачів вищої освіти Університету, негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним уповноваженим ректором Університету посадовим особам;

– сприяти впровадженню принципів академічної доброчесності в освітньо-науковому просторі Університету та популяризувати ці принципи;

– не надавати учасникам освітнього процесу, будь-яких благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі;

– об'єктивно та неупереджено виконувати усі вимоги освітнього процесу.

Усвідомлюю, що буду нести академічну та\або інші види відповідальності за порушення академічної доброчесності, етики академічних відносин та законодавства України.

Ознайомлений з Положенням про академічну доброчесність у ХНУРЕ.

(дата)

(підпис, ПІБ)